

MAGYAR LLOYD

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:		FELELŐS SZERKESZTŐ	HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSI PÉNZEK
Egész évre 8 forint.	Félévre 4 forint.	STEINER JÓZSEF.	a kiadóhivatalba: Budapest, V. fürdő-utca 4
Egyes szám ára 20 krajczár.			intézendők.

Az áruüzletet folytató bankok teendői.

Lapunk mult heti számában arról szólottunk, mit kellene tenni gabona- és terménypiacunk élénkítése érdekében és utaltunk ama fontos szerepre, melyre bankjaink e tekintetben hivatva vannak. De előző cikkünkben csak a magyar országos bankról emlékeztünk meg, most azonban sorrendben vesszük az áruüzletet folytató többi bankjainkat. Legrégibb idő óta folytatja az áruüzletet a *magyar hitelbank*. Ezen intézei nem csupán a kereskedelemre, hanem egyszer-mind az iparra is sulyt fektetett. Áruüzletei nagyobb szabásuak. Így elegendőnek tartjuk annak említését, hogy e bank kezelte a nagy *sóüzletet* Szerbiában, a *dohányüzletet* Boszniában. Az *osztrák-magyar államvasut közraktárait* a bank a beraktározó felek általános megelégedésére vezeti teljesen önállóan, úgy hogy nem volt reá eset hét év óta, hogy a bank, daczára annak, hogy maga is folytat áruüzletet, kollizióba jött volna a beraktározó kereskedők érdekeivel. *Fiumében áruosztályt* létesített a bank, nagy áldozatok árán. Ezen osztály sikeresen folytatja a petroleum és gyarmatáru cikkek behozatali üzletét. A banknak *három malma* van fővárosunkban, az ő kezdeményezésének köszönhető Fiumében a *petroleumfinomító gyár* és a *rizshántoló gyár* létesítése. És így a magyar hitelbank üdvös tevékenységet fejt ki. Neki köszönhető Fiume haladása első sorban, mert a bank uttörő volt, mely szerep kezdetben sok nehézséggel és nagy veszteséggel járt. Most azonban a kezdő munkák sikeres legyőztével a bank ipar- és kereskedelmi vállalatai tisztességes haszonnal működnek.

Áruosztályt létesített továbbá körülbelül 5 év előtt a *magyar leszámítoló és pénzváltóbank* Gutmann Emil vezetése alatt. Az áruosztály csupán termények bizonyányi közvetítésével foglalkozott. Csekély regie mellett ezen áruosztály jövedelmezett átlag 10 ezer forintot évenként. Három év előtt azonban a bank kibérelte a fővárosi közraktárakat és egyszer-mind ezzel kapcsolatban szaporította az áruosztály hivatalnokszemélyzetét. A bank nem boldogul sem közraktárait, sem áruosztályával. Eltekintve a közraktárak általános ismert rossz árukezelésétől, ezen intézetnek főhibája abban rejlik, hogy tisztviselői nem szakemberek, nem is lehetnek azok, mert ilyenmü intézetnél előzőleg nem működtek és itt szerzik be ismereteiket. A tisztviselők — hogy úgy mondjuk — tandíját busás árban a banknak kell megfizetni. A fővárosi közraktári vállalat az okból nem jövedelmezhet, mert tulsok hivatalnokszemélyzete és oly regieje van, mely elegendő volna más öt ilyenmü vállalatnak. A bank áruosztályánál nagy baj az, hogy vezetője mérnök. Hogy mérnök nem lehet képes áruosztályt vezetni, azt bővebben indokolni nem tartjuk szükségesnek. A leszámítolóbank áruosztálya azon sarkalatos hibában szenved, hogy piacunk számára nem hódított újabb

összeköttetéseket, nem sokat törekedett új téren való működésre, hanem régi chablon szerint arra igyekezett, hogy elvegye a magánczégek üzleteit. Mi az eredmény? Az, hogy egy egészségtelen verseny keletkezett a bank és a magánczégek között. A kevés regievel dolgozó czégek kiállják a versenyt, de a tízezer forintos fizetésű igazgatókkal dolgozó bank belebukik. A mérleg tisztán beszél. A leszámítolóbank közraktári vállalata és az áruosztály egy nagy nyüga bankra és veszteséggel jár, mert elnyeli az *egészséges* bankosztály jövedelmét. Az ország nagyon csalódott ezen bankkal, a midőn három év előtt Széll Kálmán *hazafi kötelességének* tartotta, úgy a fővárosra mint az egész országra nézve nagyfontosságú közraktári intézmény helyes életbeléptetésére nézve közreműködését felajánlani oly meleg hangon irt nagyszabásu programmban, mely valóban megigézte úgy a fővárost, mint az egész országot. Mit mond ezen gyönyörű program? Igéri a gazdasági hitel országos rendezését, az áruforgalom, a nyerstermelés, a mezőgazdaság, a kereskedelem támogatását. Igéri Fiume forgalmának emelését, az ipari tevékenység élénkítését, auctiók megtartását, árucarnokok megnyitását, a gazdasági személyes hitel szervezését. Kizárólag ezen czélok fejlesztésére alakult Széll Kálmán elnöklete alatt a bank, mely szó szerint «ezen feladatokat tüzi ki czélul s más talán könnyebb és több nyereséggel kecsegtető vállalatok kedvéért kizárja a közönséges nyereszkesedési és alapítási üzleteket vagy kalandos vállalatokat». Ilyen szép programmal sikerült Széll Kálmánnak a közraktárakat a fővárostól elhalászni. Széll aláírta a váltót, de nagy összeg van rajta, melyet beváltani bizony alig lesz képes. A szög igen hamar kibujt a zsákból. Alig száradt meg Széll Kálmán aláírása a nagyszabásu koncepczió, megalkult a syndikatus, mely 25 frt felpénzzel igyekezett tudadni 100,000 drb. részvényen és a syndikatus tagjai zsebre vágta körülbelül két milliónyi hasznot. A fővárosi közraktár valóságos kórház, azzal a különbséggel, hogy a kórházból a beteg egészségesen is kikerül, de a közraktárakból épen nem jön ki senki. Bármerre nézünk az országban, bármely gazdát vagy kereskedőt kérdezzük, keservesen panaszkodik és kegyetlenül átkozza a közraktárt és annak létesítőit.

Hiába: mi el nem tagadhatjuk abbeli sajátságunkat, hogy mi chauvinistikusok vagyunk. Egy szép beszédre, egy szép programra lelkesedni tudunk, mintha mindez szinarany volna. Valahányszor nagy uraink bolonddák akarják tenni az országot, mindig nagy hangzásu jelszavakat alkalmaznak. «Keletre magyar,» «Tengerre magyar» ezek azon jelszavak, melyekkel már sok gründoló és hasznot hajhászó urnak felült a nemzet; de felült a külföld is, mely pénzt adta a magyar urak aláírására.

Pedig hát tíz millió alaptőkével mily hasznos és jótékony tevékenységet lehetne pénzszegény országunkban kifejteni. Az orrunk elől halászszák el a távollevő

nyugoteurópai államok a keleti tartományok kereskedését. Van hazánknak szépen fejlődő ipara is, de nem tudjuk kihasználni. Keleti nép vagyunk ismerhetjük és legjobban eltalálhatjuk a keleti népesnek izlését iparczikkekben.

Nem gondolkozott e Széll Kálmán ur azon, hogy a tíz millió alaptökének még meglevő részeivel helyreüthetné a bank veszteségeit és virágzásra hozhatná azt, ha okos emberek közreműködésével igyekeznék a magyar iparczikkeknek a keleten piacot szerezni és azoknak közvetítését eszközölni? Mert ugyanazon *krajezáros üzletet* folytatni gabnával és terményekkel, melylyel foglalkozik itt e hazában igen nagy számú kereskedő, ez nem mutat egy garas áru leleményességre sem. Ehhez nem kellett egy volt pénzügyminiszter geniálitása. «Keletre magyar», «Tengere magyar», mily sok rejlik ezen jel-szavakban — ha nem tekintik pusztá frázisnak. Nagy férfiak mondták ki e szavakat, megvalósításukra nem volt elég erejük; utódjaiknak, a fényes nevek viselőinek, volna már némi erejük, de nincsen elég tehetségük és kellő erélyük és akaratjuk. A mostani nemzedék kerüli a fáradtságosabb munkát és csak a könnyű kereset után nyul. Részvénytársulati elnöknek vagy igazgatónak lenni kényelmes dolog, pénz is jár érte bőven; de hogy ezért dolgozni is kellene a közjó, az ország javára, az nem igen jut eszükbe. Nyerstermények felhozatalát a dunai fejedelemségekből, iparczikkeink kivitelét oda, ezt kellene a leszámítóló bank áruosztályának munkaprogrammjába felvenni. Nagy és hálás tér ez, melyen való munkálkodásért kárpótlást nyerne a bank szép jövedelmekben, de ezen jövedelem nem csupán a részvényesekre és igazgatókra terjedne ki, hanem az ország közgazdaságának minden ágaira. Ezért igen óhajtánók már látni, hogy valamely bank a többi közt iparczikkeink kivitelét is tűzné ki czéljául.

Itt lesz az országos kiállítás, a mely igen alkalmas leend az általunk megpendített ügy beható tanulmányozására. Olyan országban, melynek gazdasági ügyei vezetése oly jó hangzású név viselőjének kezeibe van letéve, a produktív körök számíthatnak a felülről jövő támogatásra is. De akarni kell és tenni; mindenekelőtt azonban komolyan akarni, mert mint a francia közmondás tartja: «Vouloir c'est pouvoir!»

A valuta rendezésének kérdéséhez.

A mit nagyon óhajtánánk, azt szívesen elhiszszük, még ha a megvalósulásnak igen halavány reménye forog is fenn. Így vagyunk mostanában a valutarendezés kérdésével. Mindenki érzi, mindenki tudja, hogy bizony igen kellemetes és hasznos dolog volna, ha valahára vége szakadna a papírpénz-gazdálkodásnak és nem fenyegetne minket minduntalan az agió réme. És mert ezt mindenki óhajtja, legottan készpénznek veszi a közvélemény a kósza hirt és elhiszi, hogy az illetékes körök most egyébbel sem foglalkoznak, mint azzal, hogy rendezzék a valutát.

Az, hogy a tőzsde örömrában uszik és a játékpapírok százalékokkal szökkennek fel, még érthető. Hiszen ismeretes dolog, hogy a tőzsdén nem tekintenek a dolgok mélyére, nem keresik mi a való, hanem ha valamely hír kedvező, rögtön felhasználják azt a hangulatesinálásra. De legalább is különös, hogy más körökben is egészen úgy tárgyalják a valutakérdést, mintha az aktuális természetű volna. Pedig hogy jövő zenéje az egész,

kitetszett azon formából, a melyben a bécsi sajtóban feltálatott és kétségtelessé vált legutóbb azon közlemény folytán, mely a kormánypárt vezérlapjában, a «Nemzet»-ben, ez ügyben megjelent.

Igen könnyű ám a valuta rendezéséről beszélni és idegen példákra, minők Olaszország és ujabban Görögország, hivatkozni szintén kényelmes. Csakhogy nagyon tévednek azok, a kik azt hiszik, hogy Ausztria-Magyarországnak a valuta rendezéséhez nem kell egyéb, mint egy pár száz millió forint összegű ércpénzkölcsön. Nálunk a valutarendezés kérdése sokkal bonyolultabb, sem hogy azt pusztán az ércpénz-kölcsön felvételével már rendezve is látnók. Mindenekelőtt figyelembe veendő, hogy a dualisztikus államforma monarchiánkban az előző kérdések egész sorozatának megoldását feltételezi. Meg kellene oldani előbb az érték kérdést, vagyis azt, hogy tisztán az aranyértéket, vagy a vegyes értéket fogadják-e el? A helyes ut ugyan magától kinálkoznék az aranyérték elfogadásával, de mit csináljunk ez esetben az ezüstkészlettel? Szóval nem lehet egy rövid cikk keretében elmondani, hogy mi mindent kellene még tennünk, mielőtt a valuta rendezéséhez komolyan hozzáfognánk s azért ez idő szerint kár is szót vesztgetni az egészre. Egyelőre a valuta rendezése jámbor óhajítás és az egész híresztelgetés egyesek élénk fantáziájára vezethető vissza.

Azon bécsi lapnak, mely értéktőzsdei hetiszemléjében elsőnek bocsátotta világgá a hirt, budapesti levelezője írta meg, hogy a magyar pénzügyi kormány kebelében messzemenő tervek tanulmányozásával foglalkoznak. Ezen hirnek volt némi alapja, mert a magyar pénzügyminiszteriumban tényleg hosszabb idő óta tanulmányoznak különböző kérdéseket, úgy egyebek közt a vasúti elsőbbségek konverzióját. De a bécsi redakció tudósai rögtön ráfogták a budapesti jólétesült levelező hírére, hogy azok a messzemenő tervek nem lehetnek más, mint a valutarendezés. Így látott a hir napvilágot és mivel a tőzsdék szeretnének valami izgatónagy pénzügyi eseményt, a konzorciumok pedig valami nagyszabású finansz-operációt, akadt a hirnek elég hívője, főleg miután hivatalos részről késtek a dementivel. Napokon át a tőzsdén igen szilárd hangulat uralkodott, a játékpapírok és járadékok árfolyamai tetemesen emelkedtek és a tőzsdéken már olyan hausse-korszakról álmodoztak, a minő a konverzió előtt uralkodott.

A szappanbuborék azonban csakhamar szétpattant. A czáfolat, bár későn, de mégis megjött és ez általános jel volt a leszerelésre. Azok, a kik lehangosabban kürtölték a valutarendezés aktuális voltát, most már csak arra szorítkoznak, hogy konstatálják, miszerint a dologról szó volt és abban reménykednek, hogy valaha elérkezik az az idő is, a mikor komolyan hozzálátnak a kérdés megoldásához. E reményhez mi is hozzájárulunk, csak hogy azt hiszszük, hogy a remény megvalósulását a messze jövőben kell keresnünk. Sokkal lassabban illik nekünk haladni, sem hogy jelenlegi gazdasági állapotunk és pénzügyi helyzetünk közepette oly nagy feladat megoldására gondolhatnánk, minő a valuta rendezése. Közelebbi feladatot képez a deficit megszüntetése az államháztartásban; ha kormányférfiaink ezt elérendették, oly munkát fogtak végezni, a melynek babérain jó sokáig pihenhetnek, a mig ismét belekezdene egy új munkába: a valuta rendezésébe.

Érdekes tőzsdeper.

Schw. . . Zs. tiszafüredi kereskedő, Bl. . . B. tiszafüredi kereskedővel mult évben 6 évre szerződést kötött egy Tiszaörvényben felállítandó szén- és faüzlet létesítése tárgyában, úgy hogy Bl. . . tartozik 14,000 frtot az üzletbe befektetni. Schw. . . Zs. mint üzletvezető vezető kizárólagosan az üzletet évi 800 frt negyedévenként előre fizetendő fizetés és a tiszta haszonból 2000 frtnak Bl. . . részére történendő levonása után fennmaradó haszonösszeg fele mint jutalék és rendes könyvek vezetésének kötelezettsége mellett. Miután Schw. rendes könyveket nem vezetett, a félvényenkénti számadást nem teljesítette, Bl. a könyveket elvitte és a szerződést felbontotta. Erre Schw. keresetet indított a tőzsdebiróság előtt 800 frt évi fizetés, számadás megejtése és járuléka, valamint 1000 frt haszonnak megfizetése iránt, a szerződés további meg nem tartásából eredő károk tekintetében jogait fenntartva.

A tőzsdebiróság ítélete:

A felek között 1883. évi szeptember 27-én létrejött szerződés hatályának megszüntetése mellett, alperes különbeni végrehajtás terhe mellett köteles felperesnek 800 frt fizetést és a kereseti költségnek felét, vagyis 3 frt 39 krt 8 nap alatt megfizetni.

Köteles továbbá alperes az 1883. évi szeptember 29-től 1884. évi szeptember 29-éig terjedő 1 évi időszakra vonatkozólag felperessel az elszámolást 14 nap alatt megejteni s az ezen üzletből ez időpontig elért esetleges tiszta haszon felerészét felperesnek az elszámolás megejtése napjától számitandó 8 nap alatt kiadni. A per költségei kölcsönösen megszüntetettnek, felperesi ügyvédnek munkadíja saját fele ellenében 120 frtban, alperesi ügyvédé pedig ugyancsak saját fele irányában 100 frtban állapítatik meg.

Tőzsdei ítéleti illeték fejében mindegyik fél végrehajtás terhe mellett külön-külön 25 frtot köteles a tőzsde pénztárába nyomban befizetni.

Indokok:

Jóllehet a szerződés kereskedelmi meghatalmazott felvételére irányuló szerződésnek nevezetik s annak szövegében is az egyik szerződő fél minduntalan «üzlettulajdonos»-nak, a másik fél pedig «kereskedelmi meghatalmazott» — illetve «üzletvezető»-nek nevezetik: az alább kifejtendőkhez képest mégis kétségtelen, miszerint a szerződő felek akarata oly társasági viszony alakítására irányult, melyben mindkét szerződő félnek üzleti társtagnak kellett volna tekintetnie. Következik ez egyszerűen azon körülményből, hogy ezen szerződés által az üzletvezetőként szereplő felperes, a 2000 forint levonása után fennmaradó tiszta haszon felének élvezetében részesítették; a nyereségbeli részesedés ezen aránya üzletvezető- és üzlettulajdonos között olyannyira szokatlan és majdnem példanélküli, hogy azt másra, mint a szerződőknek társasági viszony létesítésére irányuló intenciójára visszavezetni alig lehet; de következik az másrészt és különösen még azon körülményből is, hogy felperes az üzlet veszteségeinek viseléséhez is hozzájárulni tartozott, a mennyiben a szerződés 1. pontja értelmében köteles az üzletnek veszendőbe menő fele része fedezésére, félvényenkénti nyereséjutalékából 50 frtot az üzlet pénztárába szolgáltatni. A szerződő felek abbeli akaratára utal továbbá még az is, hogy felperes az üzlet telephelyén található egyedüli alkalmas általa kibérelt kikötő- és lerakodóhely hasznélvezetének átengedése által az üzleti vagyont gyarapításához is hozzájárult, tehát a

maga részéről is értéket fektetett be az üzletbe; s végül hogy alperesnek csak azon, a szerződésben provideált feltétel alatt állott jogában más hasonló üzletet folytatni, mely tilalom, illetve fenntartás szolgálati viszony megállapítására irányuló szerződésnél bizonyára helyt nem foglalhatna. Mitsem változtat e felfogáson azon szerződésbeli intézkedés, hogy felperes részére külön fizetés is van kikötve, mert a nyeresémből e célra visszatartandott 2000 frtnak, felperes 800 frtnyi fizetésének levonása után fennmaradó része alperesre nézve sem képez egyebet fizetésnél, mely pedig felperes kikötött ítelményét csak az alperes által befektetett tőkének rendes kamataival haladja meg. Mindezeknél fogva a felek között fennálló s a szerződésen alapuló jogviszonyt nem szolgálati, hanem társas viszonynak, a szerződő feleket pedig üzlettársaknak kellett tekinteni. Ehhez képest alperes nem is volt feljogosítva a szerződéstől egyoldalulag elállni, minélfogva f. évi márczius 3-án felvett óvásában foglalt felmondása joghatálylallyal bírónak tekinthető nem volt. Ellenben, tekintve, hogy felperes a szerződés értelmében rendes üzleti könyvek vezetésére volt kötelezve, az alperes által felmutatott könyvecskék azonban még az e tekintetbeni legszerűsebb igényeknek sem felelnek meg; tekintve továbbá, hogy felperes bebizonyítottan csak f. évi márczius havában, tehát már a szerződési viszonynak alperes részéről felmondása után látott hozzá a már mult évi szeptember havában bevezetendőt tételek rendes elkönyveléséhez s hogy mint üzlettárs, védekezéséül azon körülményt, hogy társa könyveket nem vásárolt, fel nem hozhatja, — e tekintetben tehát a szerződés egy lényeges követelményének meg nem felelt, s tekintve végül, hogy felperes alperes ellen az okból, mert utóbbi a felperes által betekintetni nem engedett üzleti könyveket elvitette, lopás miatt bűnvádi panaszt is emelt, s ezen ténykedése által a feleknek egymáshoz viszonya szükségyszerűleg olyannyira megingattatott, hogy a kölcsönös bizalmon alapuló társasági viszony sikeres folytatása és ennélfogva a társasági cél elérése is teljesen lehetlenné vált: alperesnek a tárgyalás folyamán előterjesztett viszonzkeresete azon részének, melyben a szerződés felbontását kéri, helyt kellett adni. Felperesnek, mint üzleti társnak jogigénye a szerződés szerinti ítelményekre az egész első üzletév végéig terjedvén, felperes részére mindenekelőtt meg kellett ítelni az évnegyedeként előre fizetendő évnegyedi fizetést vagyis egy évre 800 frtot. Ugyanezen időre illeti meg felperest az üzletből keletkezett tiszta haszon felerésze is. Minthogy pedig az ezen időpontig elért tiszta haszon csak kölcsönös elszámolás alapján puhatolható ki, alperes az ezen időre vonatkozó zárszámadásnak felperessel záros határidőn belül történendő megejtésére s a mutatkozó haszon felének kiadására volt szoritandó. A felperes által az üzleti nyereség tekintetében felajánlott becslő-eskü, valamint az egyes számadási tételekre vonatkozólag hivatkozott tanuk kihallgatása; részint a kölcsönös elszámolás elrendelése, részint pedig a per körülményei folytán mellőzendőnek találtatott. Alperes viszonzkeresetének 1000 frtnyi részére, mint már más bíróság előtt folyamatban levő s ennélfogva ezen bíróság illetékességéhez nem tartozó ügyre, jelen ítéletet kiterjeszteni nem lehetett; többi része ellenben az elszámolás tárgyát képezi.

A perköltségeknek kölcsönös megszüntetése a per körülményei által van indokolva. Ezen ítélet a peres felek előtt nyomban ki lett hirdetve.

Kereskedelmi per.

I. A részvénytársaság közgyűlése nem hozhat érvényes határozatot oly tárgy fölött, mely a meghívóban általános kifejezéssel, (p. o. az igazgatóság által teendő egyéb indítványok) ugyan jelezve, de tüzetesen körülírva nem volt.

II. A keresk. törvény 174. §-ában szabályozott megsemmisítési kereset nem utasítható el az okból, mert felperes, noha a közgyűlésen jelen volt, sem a sérelmes indítvány ellen fel nem szólalt, sem tiltakozását a határozat ellen jegyzőkönyvbe nem vétette.

336. sz. a. 1884. szeptember 12.

A kalocsai kir. törvényszék felperest keresetével elutasítja.

Indokok: A kalocsai takarékpénztár részvénytársaságának 1883. évi február 22-én tartott rendes évi határozatképes közgyűlése által hozott, a közgyűlési jegyzőkönyvben 7. pont alatt foglalt határozat törvényesnek, jogosnak és kötelezőnek volt tekintendő, s ennek folytán felperes keresetével elutasítandó volt, mert a közgyűlési jegyzőkönyvnek tanúsítása szerint felperes személyesen résztvett a közgyűlésben és a 7. pontban foglalt indítvány ellen sem fel nem szólalt, sem a határozat ellen óvását jegyzőkönyvbe fel nem vétette, ebből folyólag tehát a határozat beleegyezésével és hozzájárulásával hozatván, az reá nézve kötelező erejűnek tekintendő. De törvényes is a határozat, mert a B. §. alatt csatolt meghívón a tárgysorozat kitűzve lévén, az 5. pont alatt megjelölve olvasható: «az igazgatóság által javaslatba hozott egyéb indítványok», hogy pedig az indítványt az igazgatóság tette, melyre a sérelmes 7. pont alatti határozat felperesnek hallgatag beleegyezésével lett hozva, azt felperes megzafolni nem kísérlete meg és minthogy a sérelmes határozat a közgyűlésnek összesége által lón meghozva, habár a tárgysorozat az 1875. évi XXXVII. tez. 177. §-a szerint teljesen szabatosnak nem is tekinthető, mégis minthogy általánosságban véve ezen kitétel «indítványok» alatt, a tárgysorozatban benfoglaltatott azon tárgy, melyre az indítvány folytán az érvényes határozat hozatott: ennél fogva a határozat az idézett törvénybe és annak szellemébe ütközőnek nem tekinthetett.

Nem vétethetett bírói figyelembe felperesnek az 1875. évi XXXVII. tez. 165. és 199. §-ra történt hivatkozás melletti érvelése a mérleg készítése ellen, mert a 165. §. szerint a részvényesek között, csak a mérleg szerint kitüntetett tiszta nyeresemény osztathatván fel, ily természetűnek, vagyis tiszta nyereseménynek a korábbi években már leirt kétes követelésekből befolyandó bizonytalan értéket tekinteni és a mérlegbe felvenni annál kevésbé lehetett, mert a már egyszer leirt, tehát nem létező vagyon alaptökének vagy nyereseménynek épen nem tekinthető. Helyesen és senkinek sérelmére sem intézkedett a közgyűlés tehát akkor, midőn egy kétes reményű követelést a mérlegbe fel nem vett és a felett a humanisztikus czélú nyugdíjalap javára intézkedett. Végre mellőzni kellett a keresetnek azon részét is, hogy a kétes követelések czimén befolyandó összeg a régiebb részvényesek között felosztassék, mert ezen leirt követelések a társaság alapvagyónának lévén tekinthetők, minthogy a törvény szerint a részvényeknek egyenértékűeknek és egyenjogúknak kell lenni: ennél fogva a régiebb részvényeseknek több jog a társulat vagyonához nem tulajdoníthatatik, ezen indokoknál fogva felperest keresetétől elutasítani kellett.

A budapesti kir. ítélő tábla.

Az eljáró bíróságnak fenti keletű és számu ítélete a mennyiben felperes kereseti kérelmének azon részével, hogy az 1882. decz. 31-ig leirt kétes követelések czimén befolyandó összegnek a régiebb részvényesek közt felosztása rendeltessék el, elutasított s a perben eljáró ügyvédek munkadíja saját feleik ellenében megállapított, helybenhagyatik; egyebekben azonban megváltoztatik, alperes részvénytársaság 1883. február 22-én tartott közgyűlése által a közgyűlési jegyzőkönyv 7. pontja alatt hozott határozat (mely szerint a lefolyt években egész 1882. decz. 31-ig, a kalocsai takarékpénztár által kétes czimén leírásban hozott követelésekből befolyandó összegek az Ábrahámffy czimű tartalékpénztári nyugdíjalaphoz csatolandók) megsemmisítették s alperes részvénytársaság igazgatósága utasítatik, hogy az említett kétes követelésekből befolyandó összeg iránti intézkedést a legközelebb egybehivandó rendes vagy rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzze ki.

Indokok: A keresk. törvény 177. §. s alperes részvénytársaság alapszabályainak 37. §-a szerint a közgyűlés tárgyai minden meghívásban kiteendők és érvényes határozat csakis az eként kijelölt tárgyak felett hozathat; minthogy pedig a B. §. alatti meghívásból kétségtelenül kiderül, hogy a leirt kétes követelésekből befolyandó összeg iránt intézkedés az 1883. február 22-ére egybehivott közgyűlés tárgyai közé fel nem vétetett: a közgyűlés 7. pontja alatti határozatot, mint törvény- és alapszabályellenesen hozottat, meg kellett semmisíteni. Alperesnek az alapszabályok 41. §-ára való hivatkozása figyelembe nem vétethetett, mert a 37., 41. és 46. §§. egybevetéséből kiderül, hogy a 41. §. d) pontja csakis azon igazgatósági javaslatokra vonatkozik, melyek a közgyűlés tárgysorozatába felvették, vagy a részvényesekkel a 46. §. a) pontja szerint a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal közlendő s a közgyűlésnek egyik tárgyát képező igazgatósági jelentésben foglaltatnak; már pedig a D. §. alatt csatolt igazgatósági jelentésben a kétes követelésekből befolyandó összegről említés sincs téve. Ugyazint nem szolgálhatott indokul felperes keresetének elutasítására azon körülmény, hogy felperes a közgyűlésen jelen volt, mert alperes hallgatag beismerte, hogy a 7. pont alatti határozat többek felszólalása ellenére hozatott, s nem is állította, hogy felperes a határozathoz szavazatával hozzájárult volna. Felperes azon kérelmének, hogy a kétes követelésekből befolyandó összeg a régiebb részvényesek közt felosztani rendeltessék, helyt adni nem lehetett, mert ez irányban nem a kereskedelmi bíróság, hanem azon közgyűlés lesz hivatva intézkedni, melynek tárgysorozatába ezen kérdés felvetetni fog.

A m. kir. Curia.

A budapesti kir. ítélő táblának ítélete felebbezett azon részében, mely szerint az 1883. február 22-iki közgyűlési határozatnak 7. pontja megsemmisített, az abban felhozott okoknál fogva helybenhagyatik.

Különfélék.

— **Ki fizeti a 15000 mmázsa repszét?** Kereskedői körökben nagy érdeklődést keltett a következő eset. Weismann Mór helybeli ismert nagykereskedő Fiumében az «Ausztria» gőzösre 12500 métermázsa káposzta-repszét rakott fel. Az uszó rakományt Weismann eladta egy francia kereskedőzégnek, melynek megbízása

folytán a repcét 200000 forint erejéig biztosította Dunquerque-be a Magyar-Francia biztosító társaságnál. Ugyanezen hajóval szállított a magyar országos bank fiemei telepe 2500 métermázsas repcét szintén Dunquerquebe. E szállítmány 40000 forint erejéig a Fonciérenél lett biztosítva, melynek a magyar országos bank képezi fiemei vezérügynökségét. Továbbá még budapesti malmok küldtek az Ausztriával lisztet Glasgowba. Az Ausztria gőzös nem ment előbb Dunquerque-be, mely közelebb esik, (Franciaország) hanem egyenesen Glasgowba. Egyrészt azért, mivel a lisztrakomány a repczen feküdt és így előbb kellett kirakni a lisztet; másrészt, mert a hajó ki akarta kerülni az ötnapi vesztegzárt. Glasgowba szerencsésen eljutott az Ausztria. A lisztet kirakták és a hajó indult visszafelé Dunquerque-be. Nem messze Glasgowtól a hajó a repcezerakománnyal a tengerbe süllyedt. A kérdés már most az, hogy kit ér a kár? A biztosító-társaságok nem akarják megfizetni a kárt, mert ők csak Dunquerque-be biztosították a repce-küldeményt, még pedig jóval olcsóbb biztosítási díj mellett, mintha a biztosítás a távolabb fekvő Glasgowba eszközöltetett volna. A biztosítási társulatok a keresk. törvény 496. §-ra támaszkodnak, mely következőképen szól: «A biztosító nem felelős a kárért, ha a fuvarozás a nélkül, hogy erre szükség volna, a közönséges módtól eltérőleg történik.» A hajótulajdonos, mint szállító azzal áll elő, hogy ő nem felelős a kárért, mert fiemei képviselői a lapokban hirdették az Ausztria hajó járatait és utirányát és ekként az érdekelt felek mindnyájan tudhatták, hogy az Ausztria előbb megy Glasgowba és azután Dunquerquebe. A vitás kérdés per utján fog eldöntetni.

— **Munkásházak építtetése.** Az első budapesti malom házakat épített munkásai számára, mely építkezések olcsó élelemmel lesznek kapcsolatban. Igen örvendetes, hogy ezen malom igazgatósága gondoskodik munkásai sorsáról. Ez a leghelyesebb megoldása az ugynevezett munkáskérdésnek. Ajánljuk azt a többi fővárosi iparvállalatok figyelmébe.

— **A magy. kir. államvasutak raktárhelyiségei.** A kereskedők közt méltán feltűnést keltett az a körülmény, hogy a magy. kir. államvasutak igen gyakran nagymennyiségű gabnasöpredéket szoktak nyilvános árverésen eladni. Némelyek még gyanúsították is a kezelést a vasut állomásokon, de az teljesen alaptalan volt, mert a nagy rejtély kitűdött. Ugyanis Török-Szent-Miklósról írják lapunknak, hogy az ottani raktárhelyiségeknek nincsen padozatjuk. A gabona, a mely pedig ezen állomáson igen nagy mennyiségben adatik fel, a zsákokban egyenesen a földre tétetik és ha a zsákokból a gabona kihull, ezt nem lehet ismét visszatölteni, mert szemetes. Így keletkezik aztán ezen egyetlen állomáson rengeteg sok gabonasöpredék s mivel feltehető, hogy más állomáson is hasonló a viszonyok, könnyen megtaláljuk a magyarizatot arra, hogy honnan ered a magyar államvasutak gabnasöpredéke. Hogy ebből kereskedőinkre és termelőinkre nagy kár háramlik, az bővebb fejtegetést nem igényel. Talán megtehetné a magyar kir. államvasutak igazgatósága, hogy kipadlózta a vidéki állomásokon a raktárhelyiségeket. Ha már nem mindenütt, úgy legalább a nagyobb gabonaforgalommal bíró állomásokon.

— **A sertéskörömvész.** A mult heti számunkban említett hírek a kőbányai sertésszállásokban mutatkozó köröm- és szájbetegségről nem voltak alaptalanok, a mennyiben a járvány csakugyan erős mérvben lépett fel, bár a kiküldött kormánybiztos erélyes intézkedéseinek sikerült a továbbterjedést megakadályozni. Konstatálva lett, hogy a járvány Szerbiából importáltatott be, még pedig sertésekkel és szarvasmarhával egyaránt. Szerbiában tudniillik már régebbi idő óta uralkodik a száj- és körömbetegség, de a szerb hatóságok ezt eltitkolták. És a midőn a magyar kormány egészségügyi közegei által figyelmessé tétetvén, a sertésbehozattal

a nisch-i és piroti kerületekből megtiltotta, a szerbek e tilalmat úgy játszották ki, hogy a Magyarországra exportálandó sertéseiknek Belgrádból keltezett fuvarlevelet állítottak ki. Így aztán a ragály hozzánk is behurczoltatott, mert a magyar határállomásokon az egészségügyi közegeknek azon utasításuk volt, hogy csak a Nischből és Pirothól érkező sertéseket ne bocsássák be az országba. Azon körülménynek, hogy a kőbányai telepen a betegség kiütött, kettős következménye volt. Egyrészt a magyar kormány elzárta a szerb határt a behozatalnak, de viszont másrésztől ugyanezt tette velünk szemben a német kormány, a mely a Kőbányán feladott sertéseket Németországból kitiltotta. A mi intézkedésünknek volt alapja. Miután a szerb hatóságok roszhiszeműleg jártak el és dacára annak, hogy tudták, miszerint náluk köröm- és szájbetegség uralkodik, a sertéseket mégis átbocsátották Magyarországra, teljesen indokolt volt magyar részről a védekezés a teljes határárral. Különböző ezt úgy látszik maguk a szerbek is belátják, mert legújabbban a szerb kormány erélyesen utasította a maga közegeit, hogy oly marhát, a melynek egészségi állapota gyanús, semmi szín alatt ne bocsássanak át a határon Magyarországra. De teljesen indokolatlan és nekünk nagy kárt okoz a német kormány intézkedése. Sertéskivitelünk nagy részben északi Németországba irányul, és ha ezen vidék előlünk elzáratik, úgy természetes, hogy a belföldi piacon alászállanak az árak a sertésanyag összetorlódása folytán. A betegségnek különben a fővárosi piacokon is kedvezőtlen hatása volt. A hentesek nem akartak Kőbányán sertést vásárolni, mert azt mondták, hogy a terjesztett hírek miatt a közönség most nem fogyasztja a sertéshúst. Ez onnan eredhet, mert a közönségben téves felfogás uralkodik a sertések száj- és körömfájásáról. E betegségben selymülő állat husa ugyanis nem világít elvezhetetlenné, hanem csak azt eredményezi a betegség, hogy az állat megfogyatkozik, mivel a betegség folyama alatt nem eszik. Az elhullott állatok pedig fogyasztásra nem kerülnek, mert ezek rögtön a szappanfőzőknek adatkak át. Jól értesült körökben remélik, hogy a német beviteli tilalom nemsokára hatályon kívül helyeztetik, annál is inkább, mivel maga a járvány lokalizálva van és a sertésállomány egészségi állapota is kedvező. A járvány néhány nap múlva már teljesen meg fog szűnni.

— **Uj közraktárak Hamburgban.** Az északnémetországi bank 9 millió márka alaptőkével közraktári részvénytársaságot létesít Hamburgban. A közraktárak a szabad kikötő területén fognak építtetni. A város 30.000 négyszögméter területet enged át a vállalatnak az engedély egész idejére oly feltétel alatt, hogy a vállalat az 5%-ot meghaladó tisztajövedelmét a várossal megosztani köteles. Mint halljuk, az északnémetországi bank szakértőket küld Budapestre az itteni közraktári intézmény tanulmányozására. Ennek csakugyan örülünk. Mert legalább alkalmunk lesz majd ezen szakértők jelentéséből megtudni a mi közraktáraink hibáit és ki fog tűnni német szakemberek által, hogy hol kell reformálni nálunk ezen intézményt.

— **Tarifaharcz osztrák és magyar vasutak közt.** Valóságos kutya-macska barátság az a viszony, a mely köztünk és a birodalom osztrák fele között fennáll. Majd a statisztikai illetéken, majd a marhavásár miatt, majd meg Trieszt és Fiume miatt veszünk össze közösügyes szomszédunkkal. Hogy a jog és igazság a mi részünkön van, azt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy az osztrákok minden konfliktus után engednek. Különösen a magyar forgalmi politika az, a melynek irányával nem tud megharátkozni az osztrák kormány és a perpatvarkodás leggyakoribb ezen a téren. Most is ilyen eset fordult elő. Ugyanis a galicziai vasutak felmondották a Trieszt és Fiume közt egyrészt, másrészt a Gácsország keleti része között mozgó forgalomra nézve fennálló azon egyezményt, mely szerint ezen forgalom a krakó-bécsi osztrák és lupkow-kelenföldi magyar utirány között bizonyos arányban meg volt osztva oly kijelentéssel, miszerint a szóban levő szállítmányok ezentul kizárólag Bécsen át fognak irányíttatni. Erre szolgált ürügyül a gácsországi transzverzális vasut megnyitása, habár az utróvidítést épen nem eredményezett, eszközül pedig használtatott az osztrák kormány a magyar gácsországi vasutra való befolyása is, melynek meghagyatott, hogy a magyar irányon át szállított küldemények után galicziai vonalán csakis teljes helyi díjszabását számítsa. Az osztrák vasutak ezen nem épen kollegiális eljárása represszália akar lenni a magyar államvasutak azon forgalmi politikája ellen, melynek a fiemei iránynak a föllevél szemben engedélyezett különös viteldíj-kedvezmények által sikerült a tengerentúlra irányuló magyar forgalmat nagyrészt a lazai kikötő számára biztosítani. Ez azonban az osztrák vasutakat méltányosan legfeljebb arra indította, a mit

részben már meg is tettek és a mi ellen magyar szempontból kifogás nem is tétel, hogy t. i. a saját állomásaikkal való forgalomban, ott, ahol a földrajzi viszonyok azt megengedik, Triesztnak kedvezményezzenek dijszabásaik felállításánál, holott fentjelzett eljárásuk célja a magyar utirányú kizárása oly forgalomból, melynek csaknem egyenlő hosszú két irány áll rendelkezésre, és mely forgalom úgy Triesztre, mint Fiuméra nézve egészen egyenlő dijszabások alapján közvetített Magyarországra és Ausztrián keresztül. — Minthogy azonban a magyar utirányú Lupkowitz Fiuméig magyar területen fekvő része oly hosszú, hogy annak dijszabási intézkedései még a gácsországi vasutak által a magyar határig alkalmazott prohibítor tarifák által sem paralizálhatók, épen nem valószínű, hogy a magyar vasutak nyugodtan fogják nézni a szóban levő, habár nem jelentékeny forgalomnak elterelését. A magyar vasutak között eziránt már élénk eszmecsere folyik és az adria-gácsi forgalom részére föllátható versenytarifák és nagymérvű refakciák már néhány nap múlva közzé fognak tételni. Az osztrák vasutak irányunkban kíméletlenek; de mi azért loyaltást gyakorlunk. Ilyen a bécsi s pozsonyi marhavására érvényes tarifák esete is. Az osztrák vasutak nem adják meg Galicziából azokat a tarifakedvezményeket Pozsonynak, a mit Bécsnek nyújtanak; de a magyar vasutak mind a két piacot egyaránt részesítik a mérsékelt tarifákban. Miért ne fordíthatnák a magyar vasutak Bécs ellen azt az eljárást, a mit az osztrák kormány Pozsony ellen alkalmaz? Csakhogy mi kíméletesebbek vagyunk; és a köszönet az olyan rendszabályból áll, minőt az osztrák kormány most Fiume ellen irányoz.

A dunarakparti akadályok. Ezen általunk megpendített ügy tegnap a kereskedelmi és iparkamara plenuma elé került, miután már előbb a kereskedelmi osztályban a kérdést minden oldalról megvitatták volt. A kereskedelmi osztály jelentése szerint a dunai rakpartok elégtelenek voltak, melyből az érkező magánhajók kirakodásának nehézsége és késleltetése ered, csakugyan komoly és figyelmet érdemlő bajt képez a fővárosi kereskedelemre, különösen a gabonakereskedésre nézve. Mint-hogy pedig a bajon segíteni csak a Margit-hidon felüli rakpart kiépítése által lehet és e kiépítés annál inkább sürgős és szükséges, mivel a Margit-hidon aluli rakpart egy része az országközi építkezés által évek hosszú során át el lesz foglalva a kereskedelmi forgalom elől, az osztály a felső rakpartnak sürgősen eszközzendő kiépítése iránt felterjesztést javasol intézni a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz. A kamara plenuma ezen javaslatot egyhangulag elfogadta és az elnökséget utasította, hogy a felterjesztést a kormányhoz mielőbb tegyemeg.

— Vasuti tarifáink és kivitelünk Oláhországba. A bucaresti osztrák-magyar konzul évi jelentésében a következő figyelemreméltó megjegyzést teszi: Tekintetbe véve azt, hogy az osztrák-magyar-román vasuti kötelek szerint a monarchiánkból érkező tömegáru tonnánként és kilométerenként 13.56 s 8.90, tehát átlag 11.18 centime-ot, míg a Franciaországból szállított áru tonnánként és kilométerenként 7.36, a Németországból behozott áru tonnánként és kilométerenként 8.25 centime-ot fizet, ugyanazon az osztrák, illetve magyar vasutakon az osztrák-magyar árucikkéért majdnem 50%-kal többet kell fizetni. Nagyon világos tehát, hogy érdekeink épen saját vasutaink által szenvednek legtöbbet. Ezen aránytalanság okozza azt, hogy a mostani tarifák alapján egyes osztrák-magyar készítmények szállítása Németországba a német vámköteléki tarifa használatával sokkal olcsóbbá jön, mintha ez közvetlenül az egyenes vonalon az osztrák-magyar vasuti kötelek választásával történik. Például az itteni kereskedőkre nézve sokkal előnyösebb, ha egyes finom üvegáru, posztót stb. nem egyes csehországi állomásokról, hanem Boroszlón át szállítják, sőt a bécsi cikkekre nézve is, ha azok nagyobb, mintegy 10,000 kilogramnyi rakományt képeznek, Boroszlón át továbbítani sokkal előnyösebb.

Felvilágosítások vám- és tarifa-ügyekben. A német kereskedelmi miniszter a kiviteli kereskedelem megkönnyítése céljából irodákat létesített, melyek díjmentesen nyújtanak felvilágosításokat vám- és tarifa-ügyekben. Erre nálunk is nagy szükség lenne, mert lehetetlenség magánembernek a sok vasuti és vám-tarifákban magát tájékozni. A hivatalos felvilágosítások pedig mindig ké-

sőn jönnek. Ajánljuk ezt úgy a kereskedelmi, mint a közlekedési miniszteriumok figyelmébe.

— Verekedés a gabonacsarnokban. A hét folyamában csarnokunk helyisége sajnálatos esetben volt színhelye. Az esetről csak azért szólnunk, mert az már eddig másutt is szellőzve lett. Róth Jónás és társa helybeli bizományi cégénél van alkalmazva Hirsch Mór ügynök. Utóbbinak állítólag jár a cégtől 3—400 frtja, mely öszszeget a cég nem akarta kifizetni. Az ügynök a cég részéről inkasszóval lévén megbízva, a behajtott összegből a neki járó pénzt önhatalmulag levonta. Mikor aztán a csarnokban az ügynök találkozott a cég főnökével, az az ügynököt bottal megtámadta s közöttük valóságos verekedés támadt. A dolog nagy port vert fel. A felek a rendőrség elé kerültek; a tőzsdetanács pedig azzal büntette őket, hogy 14 napra ki vannak zárva a tőzsdéről.

— Dynamitgyárosok konvencziója. Az exportra dolgozó dynamitgyárosok múlt héten Párisban értekezletet tartottak és minden ország részére megállapították az általuk szállítandó dynamit legalacsonyabb árát. A csoportozatnak 11 gyáros tagja, kiknek üzleti tőkéje 20 millió frankot képvisel.

— Fővárosi magánhivatalnokok köre. November 5-én nyitlak meg a kör helyiségei, melyeket az első napon 165 tag látogatott. Ez eléggé bizonyítja, hogy e körre szükség volt fővárosunkban. A kör helyiségeiről és berendezéséről a tagok igen dicsérőleg nyilatkoznak. A kör rohamosan növekedik, e héten ismét 40 új tag lépett be, úgy hogy a választmány kénytelen lesz a helyiségen kívül még néhány szobát bérelni. A választmány legközelebb a helyeszközlő osztály felállításával foglalkozand és így tagjainak mindennemű téren szolgálatokat teend. Ideje is már, hogy a fővárosi társulatok nélkülözhetővé tegyék a helyközvetítő piócák működését, a melyek valóságos rabszolgakereskedést űznek a fővárosban.

— Az aszói takarékpénztár ülései. Aszódról kapjuk a következő sorokat: Takarékpénztárunknál a sógorság és komaság a döntő mozzanat; a kereskedő hiába nyújtja be váltóját; azt — hacsak nem sógor vagy koma, nem számítolják le, hanem rendszeresen visszautasítják. Ugy vélem, ezzel az intézet magának nem használ, sem közhasznú céljának nem felel meg. Nyilvánosságra akartam hozni az intézet eme bosszantó eljárását a végre, hogy a baj végre orvosolva legyen. — Kiadtuk e sorokat, melyeket megbízható kézből kaptunk, annál is inkább, mert úgy tudjuk, hogy számos vidéki takarékpénztárnál nagyobb fontossága van a sógorság és komaságnak, mint a kereskedelmi szoliditásnak.

— Monarchiánk ipari exportja Portugáliába. A lissaboni osztrák-magyar konzul az osztrák vagy magyar iparosoknak a portugál beviteli forgalomban való szerepléséről nem sok kedvezőt mondhat. Az apróáruk tekintetében kivitelünk a berlini verseny folytán nagyon szenved, még pedig a nélkül, hogy kilátás volna a bajon valamiképen segíthetni. A német iparnak rendkívüli előnyére szolgálnak azon kereskedő-íjjak, kik a külföldre mennek s rendszerint ott maradnak, úgy azonban, hogy kereskedelmi összeköttetéseiket hazájukkal továbbra is főtartják. Az osztrák-magyar külkereskedelem is csak akkor vehetne nagyobb lendületet, ha onnan is akadnának kereskedők, kik a külföldön letelepedve, folyton kereskedelmi összeköttetésben állnának a monarchiával. Egyelőre azonban ez irányban nem sokat várhatni; a legtöbb osztrák vagy magyar alattvaló, ki Lissabonba vetődik, kézműves, kik rendszerint kellő igazolványokkal sincsenek ellátva, de minden körülmény közt minden anyagi támogatás híjával, úgy hogy a konzuli hivataloknak és egyéb hatóságoknak csak terhére vannak. A czukorkivitelben Magyarország erősen vesz részt; termékei nagyon kerestetnek, és hogy még nagyobb fogyasztásnak nem örvendenek, az csak a közvetlen forgalmi összeköttetés hiányosságának róható föl.

— A fővárosi kereskedelmi akadémia igazgatójává az elhunyt dr. Lewin Jakab helyébe dr. Ghyczy Gézát a műegyetem tanárát nevezték ki. E kinevezés különösen a kereskedői körököt meglepte, nem mintha a kinevezett ellen kifogásuk lenne, hanem általában azt hitték, hogy Névy Lászlót fogják az igazgatói állásra előmozdítani, mint a ki már évek óta a kereskedelmi akadémia-nál kiváló tanári állást foglal el.

— **Árverezés a fővárosi közraktárakban.** Egy vidéki beraktározónak nagyobb tétel buzája volt régebb idő óta a közraktárakban. A tulajdonos az intézet buzdítása folytán a búzával spekulált. Árjárára előleget vett fel, de a sok költség és a kamat annyira felszaporodott, hogy a bank visszakövetelte előlegét, mely kívánságnak az lett vége, hogy a póruljárt beraktározónak búzáját elcizáltatta a bank. Ez a vége a spekulációra buzdított feleknek, kik az olcsó bankkölcsönrel kínálnak meg az ország minden részében.

— **A kőbányai sertéshizlaló-társaság** ügye tegnap ismételtén szóba került a kereskedelmi kamarában. Ugyanis *Kohn* Gábor kamarai tag a múlt ülésen azon feltevéseiből indulván ki, mintha a kamara elnöksége által a folyó év január havában nevezett társaság ügyleteiről való véleményadás végett kiküldött bizottság azt jelentette volna, hogy a társaság kamatokra előlegeket nem ad, holott a társaság maga a lapokban megjelent nyilatkozatában elismeri, hogy 8%-os kamatot szed: — arra kérte a kamara elnökét, hogy az érintett bizottság jelentését átvizsgálván, a netán téves információ kiigazításáról gondoskodjék. Ezen interpellációra tegnap a kamara elnöke azt válaszolta, hogy az iratokból kitűnik, miszerint az említett bizottság jelentése kamatokról egyáltalában nem szól, hanem csak azon kérdésre terjeszkedik ki, vajjon a nevezett társaság foglalkozik-e előlegezési üzlettel? *Kohn* Gábor az elnökség választát nem veszi tudomásul és kéri a jegyzőt, hogy erre vonatkozó indokait foglalja jegyzőkönyvébe. Nézete szerint az adóhivatal annak idején nem pusztán kíváncsiságból tett kérdést a kamaránál, hanem azért, mert tudni akarta, vajjon a társaság által folytatott előlegezési üzlet nem képez-e oly objektumot, mely megadóztatható volna, miként a takarékpénztáraknál a betétek, és mert tudni akarta, hogy vajjon az illető okmányok a kellő helyre el vannak látva. Szólv azon nézetből indul ki, hogy az, a ki az adót megfizetheti, az fizesse is meg. Indítványozza, hogy a kamara visszavonván korábban adott választát, adjon új felvilágosítást. Ezzel szemben az elnök *Kohn* Gábor indoklását nem találja az ülés jegyzőkönyvébe felveendőnek és csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy épen *Kohn* Gábor kamarai tag, a ki maga is kereskedő, hogylajja ezen ügyet, holott tudhatná, hogy az ilyen kérdések feszegetése kellemetlen lehet az egész kereskedőosztályra. *Légrády* Károly az ügyviteli szabályokra való hivatkozással kéri az elnököt, hogy interpellálótól vonja meg a szót. Erre *Kohn* Gábor kijelenti, hogy az ügyben a maga részéről külön felterjesztést intézend a kormányhoz.

(X) **Felhívjuk** olvasóink figyelmét a *Stein* M. és *Valentin* és tsa. hamburgi jóhírű czegeknek lapunk más helyén közölt és a *hamburgi pénzsorsolásra* vonatkozó hirdetésére. E sorsolás bizonyára felkelti a közönség érdeklődését, a mennyiben mindenkinek alkalmat szolgáltat, hogy csekély kiadás mellett szerencsét próbáljon.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

— BUDAPEST, november 8. —

Heti jelentés a budapesti gabonatözsdéről.

— A *Magyar Lloyd* eredeti tudósítása. —

Üzletünkben nincs semmi élénkség. Gabonacsarnokunkban az üzlet a délelőtti órákban csupán a malmok és gyárak vásárlásaira szorítkozik. Alig két óráig tart az üzleti forgalom, melynek elteltével a gabonacsarnokban üzletelenség uralkodik.

A külföldi piacokon csendes hangulat uralkodik, a múlt héthez képest lényeges változások nem fordultak elő.

Heti üzletünk menetét a következőkben foglaljuk össze:

Buza. Az üzlet lanyha irányzattal vette kezdetét és az árak a hét elején 10 krral csökkentek. Az üzlet további folyamában malmaink jobb vételkedvet mutattak, és nagyobb mennyiségeket is készségeken vásároltak, ennek következtében az üzlet barátságosabb alakot öltött, az árak emelkedtek 10 krral, úgy hogy a múlt héthez képest körülbelül 120.000 métermázsa forgalom mellett az árállás teljesen változatlan maradt.

Elsőrendű finom piros buza teljesen hiányzik piacunkon, a kivitel bár keveset vesz, de azt is csak állomásokon képes beszerezni, mely vásárlásoknál piacunk áraihoz hasonlítva sokkal jobb árakat fizet. *Oláhországi* buza nagyobb mennyiségekben került eladásra, a minőség igen különböző, úgy hogy egyenlő súlyú és származású búzával 50—60 krajczár árkülönbözet is mutatkozik. Eladatott: *oláhországi* 73—75 kgr. 6.50—6.55 frt, 76—78 kgr. 7.30—7.60 frt. Állomásokon elkelt kivitelre: finom piros *tiszavidéki*; *Mezőturon* 8.25 frt, *Rákos-Ujszászon* 8.15.

Sárgás fajok felsőmagyarországi állomásokon: *Vácott, Esztergomban, Szobbon* kereskedelmi áru 7.65—7.80 frt, finom 80 kgos *Szobbon* 8.25 frt.

Mai buza árjegyzéseink Budapestén:

Tiszavidéki 75—80 kgr.-ig 7.75—8.60 frt.

Pestmegyei és fehérmegyei 75—80 kgr.-ig 7.65—8.50 frt.

Északmagyarországi 75—80 kgr.-ig 7.50—8.40 frt.

Rözs. Az irányzat kedvező, a helybeli fogyasztás keveset vásárol; tulajdonosok nem konszignálnak fővárosi piacunkra e czikkból, mert sokkal előnyösb reájuk, ha áruikat állomásokon átadva értékesítik. A kivitel állomásokon nagyobb mennyiségeket vásárolt és néhány krajczárral magasb árak könnyen voltak elérhetőek. Elkelt helyi fogyasztásra minőség szerint 6.75—7.15 frton. Állomásokon eladatott: *Czepléden* elsőrendű 6.80 frt, *Esztergomban* 7.15 frt, *Csengődön* 6.90 frt, *Félegyházán* 6.60—6.65 frt, *Kisteleken* 6.50—6.55 frt, *Hatvanban* 6.90—7 frt, *Gödöllön* 7 frt, *Aszódon* és *Isaszeghen* 6.90—7 frt, *Debreczenben* 6.35—6.40 frt.

Árpa. Takarmányára nagy mennyiségekben érkezett. ennek következtében a hangulat lanyhult, az árak 10 krral csökkentek.

Eladatott 12.000 métermázsa. Silányabb 6—6.30 frt, jobb minőségű 6.50—6.70 frt kelt. Égetni való lanyha, 10—15 krral olcsóbb, elkelt 5—6000 métermázsa 7—7.60 frt. Finomabb fajok 25 krral csökkentek és 8—8.60 frtig keltek. A kivitel a hét folyamában mit sem vásárolt.

Zab. Még mindig nem elegendő a hozatal, az irányzat szilárd, és nagyobb tételek 5—10 krral drágábban adtak el. Közepes minőségű 6.20—6.45 frt, finom 6.55—6.70 frton kelt.

Tengeri. Jó vételkedv mellett az irányzat szilárdult, nagyobb tételek 6.70—6.75 frton keltek.

Uj tengeri. A hozatal csekély, minőség szerint 5—5.25 frtig fizettetett. Szilázia részére állomásokon eszközöltettek kötések és elkelt: *Csantavéren* és *Mélykúton* 4.80 frt novemb.—decemberi szállítás, *Mezőturon* decemberi szállítás 5 frtra tartatik, 4.85 frt igértetik.

Csőves tengeri kisebb tételek 2.90—3 frtig adtak el.

Repcze. Nem volt semmi üzlet; vevők tartózkodók, középminőségűért 12 frtot, elsőrendűért 12³/₄ frtig ígérnek, mely árban tulajdonosok nem hajlandók még készleteiken tudadni.

Gabona határidők.

Nem volt üzlet, kötések igen csekély számban jöttek létre, az árhullámzás jelentéktelen volt.

Buza tavaszra 1885. márcz.—ápr. 8.27—8.32 frt közt mozgott.

Uj buza ősze 1885. szeptemb.—okt. 8.82—8.86 frton köttetett.

Zab tavaszra 1885. márcz.—ápr. 6.62—6.65 frton kelt.

Tengeri 1885. május—júniusra 5.79—5.83 forint közt mozgott.

Zárlati árfolyamok:

Buza tavaszra 1885. márcz.—áprilisra 8.25 pénz, 8.27 áru.

Uj buza ősze 1885. szept.—okt. 8.83 pénz, 8.85 áru.

Zab tavaszra 1885. márcz.—április 6.63 pénz, 6.65 áru.

Uj kápos/tarepcze 1885. augusztus—szeptember 13 pénz, 13¹/₁₆ áru.

Hüvelyes vetemények.

— *Adler Sándor* hit. tözsdéügynök jelentése a *Magyar Lloyd* részére. —

A héten igen jelentéktelen üzlet volt, külföldről alig érkeznek vásárlási megbízások ezért forgalom nem fejlődhetett. *Bab* néhány kocsirakomány a múlt heti áron kelt. *Kendermag* élénk keresletnek örvend, az árak emelkedők és 13.75—14 forintig fizettetett.

Köles és kása.

— *Schmidt és Császár* kölesgőzmalom és árpagyönggyár jelentése a *Magyar Lloyd* részére. —

Köles. Magyar áruban behozatal nem volt és oláh kölesben a beérkezett küldemények előbbi kötések lebonyolítására használtattak; a mint már említettük az oláh eladók minden évben kevesebb gondot fordítanak a köles rostálására, azt híven, hogy előnyös reájuk nézve minél több homokot és rostaaljat a vevő nyakába szólni, de ebben igen csalatkoztak, mert a molnárok az ez idei minőségekkel nem tudván boldogulni, sokkal alacsonyabb árakat ígérnek: ezen okból új kötés nem is jött létre és az árak magyar és oláh kölesért 6—6.25 frt.

Köleskásában az üzlet nyugodt, az árak közönségesért 11 frt, fényezettért 12 frt.

Köleskorpa és dara szilárd hangulatban van, az első ára 2.60 frt, az utóbbié 4.50 frt.

Árpaggyöngyben az üzlet rendes kerékvágásban mozog, az árak szilárdan tartva, változatlanok.

Árpaliszt nem bír élénkebb hangulatba emelkedni, az árak nem változtak.

	0	1	2	3
frt 10.—	9 ¹ / ₂	9.—	8 ¹ / ₂	

Lisztüzlet.

— *Rosenberg Károly lisztbizományos jelentése a „Magyar Lloyd” részére.* —

A lefolyt héten e cikkben ismét kellemesebb irányzat volt, mivel helyi fogyasztóink részéről a kereslet nagy volt és azok a vásárlásban élénk részt vettek. Külföld is élénken vásárolt és különösen középfajokban tetemes eladások jöttek létre, míg egészen finom fajtákban a forgalom korlátozott volt. Barna fajtákban egy kis áremelkedést jelenthetünk.

Takarmánylisztek szilárdak és meglehetősen kötésekre jöttek létre finom korpában úgy készáruban mint tavaszi szállításra. Ára körülbelül 15 krajczárral emelkedett. G korpa nem igen keresett, ára szilárd.

Mai árjegyzéseink a következők:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	8 ¹ / ₂	8 ³ / ₄	9
16.80	16.20	15.70	14.70	13.80	12.80	12.—	11.30	10.60	9.30	7.20	6.20

F korpa 4.10
G korpa 3.80

Szilva és szilvaiz.

— *Harsányi Adolf jelentése a „Magyar Lloyd” részére.* —

Szilva. Majdnem tökéletes pangás uralkodott az e heti üzletben. A megbízások külföldről hiányzanak, s ha némely fedezések nem lettek volna a hét üzlet nélkül záródna. Az árak gyenge forgalom mellett csökkentek. Boszniai szokvány 9.50 frt, szerb 9 frt, 100 darabos 10.75 frt, 85 darabos 13—12.75 frt. A november hónapban szállítandó szokványminőséget a tőzsdetanács következőképpen állapította meg. 500 grammonként a darabok száma boszniai szilvánál 115 darab, szerbiai szilvánál 120 darab.

Szilvaiz. Az idej roszul sikerült bánási az árakra káros hatással van s olcsón kínálják. Elsőrendű szlavonai áru 22—21 forintot tartva.

S z e s z.

Kohn és Kollmann cég jelentése a „Magyar Lloyd” részére.

Szesz. Az irányzat eddig nem javult, a kínálat tartósan túlhaladja a keresletet, ennek következtében az árak a múlt heti álláspontot csak nehezen tartották fenn. — Nyers szesz finomított részére 28 frt, nagyban 28.50 frt, fogyasztásra 29.25 frt, élesztő-szesz 31.75—32 frt, finomított 30.50—30.75 frt; az árak 10,000 literszázalék szerint hordó nélkül első költségek jegyzetnek.

Szilvium. Magasfoku bánási tiszta és finom minőségű 36—40 frt, másodrendű 31—33 frt hordóstul. Kevésfoku bánási tiszta finom minőségű 1.05—1.10 frt ófok szerint hordó nélkül.

Zsiradékok.

— *Glink Henrik terménykereskedő jelentése a „Magyar Lloyd” részére.* —

A lefolyt héten az üzlet készáruban nagyon szűk határok között mozgott, az árak csak kis mértékben csökkentek. Városi zsirból néhány száz métermázsa tavaszra és nyári hónapokra 53.25 és 54.50 frton köttetett hordóstul. Mai áraink a következők: Városi zsir hordóstul 51.50 frt pénz, 52 frt áru, hordó nélkül 49 frt pénz, 49.50 frt áru; fehér táblás szalonna 45.50 frt pénz, 46 frt áru; füstölt 51.50 frt pénz, 52 frt áru; vidéki szalonna keresettebb 41 forint pénz, 42 frt áru. Mind per 100 kilogramm helyben átadva első költségek.

Petroleum.

— *Schmidek és Grünstein jelentése a „Magyar Lloyd” részére.* —

A lefolyt heti üzlet igen élénk volt, az árak változatlanok maradtak és amerikai petroleum ára vám nélkül 12 frt 100 kilónként. Belföldi áru gyulékonyosság és egyéb minőség szerint ¹/₂—³/₄ frttal olcsóbb per 100 klg.

Magvak.

Radwaner J. L. hités tőzsdéügynök jelentése a „Magyar Lloyd” részére.

A hét folyamában némi élénkség mutatkozott, a forgalom azonban korlátozott maradt, mert eladók még mindig ragaszkodnak magas árköveteléseikhez.

Luczerna jó vételkedvvel találkozott, mert külföldről kevés ajánlat érkezik és az is magas árban. Kisebb tételekben belföldi termésű minőség szerint 53—60 frtig kelt.

Veres heremag változatlan, nagyobb mennyiségek ajánlatot, az árak azonban nem konvenálnak még a vevőknek ezért az üzlet csak vontatottan fejlődhetett. Elsőrendűért 55 frt fiztetett. Más magvak változatlanok.

Heti jelentés a budapesti értéktőzsdéről.

— *A „Magyar Lloyd” eredeti tudósítása.* —

A tőzsdékre szerencsétlen idők járnak, az emelkedő irányzat javában folyt, a spekuláció a legmerészebb újabb pénzüveletekről, az arany valuta behozataláról már csaknem mint befejezett tényről beszélt.

Egyszerre azonban megjelentek a lapok hasábjain a párisi kolerahírek, melyek folytán egyelőre a hausstőrekrések erős lökést szenvedtek.

Osztirák hitelrészvény 289-ről 297 frtra emelkedett, csökkent 290.70 frtra. Magyar hitelbank-részvény szintén ezen árfolyamok között jött forgalomba ¹/₂ forintnyi magasban. Magyar 4⁰/₁₀-os aranyjradék emelkedett 94 frtra, csökkent 93.45-re. Magyar 5⁰/₁₀-os papírjradék élénk kereslettel találkozott tőkebefektetési czélokra és 89.5⁰/₁₀-ig emelkedett.

Helyi értékek is szilárdultak különösen malom, biztosítási, sörfőzdei és nyomdárészvények.

A helyi iparvállalatok iránt egyáltalában nagy az érdeklődés, mert kedvező osztalékokra számítanak.

Középbank-részvények elhanyagoltak, valuta valamivel csökkent.

Kőbányai sertésvásár.

A első magyar sertésüzlet részvénytársaság jelentése a „Magyar Lloyd” részére.

Azon körülmény, hogy Németország a sertésbevitelt Oderbergen át betiltotta, nyomasztólag hatott az üzletre és az árak ismét csökkentek. *Heti átlagárak:* magy. válogatott áru 260—320 kilós 44—45 kr., 180—240 kilós 45—46 kr., vének 300 kilón felül 43—43¹/₂ kr., vidéki (parasztsertés) 46—47¹/₂ kr. Az átmeneti forgalomban szerbiai 48¹/₂ kr. kilónként tisztasul. Takarmányárak: Tengeri 7.— frt, árpa 7.— frt Kőbányán átadva. Helybeli sertésállomány október 31-én maradt 69,542 db. Felhajtott az alvidékről hizott 4056 db., maglós 46 db., a magyar államvasutakon, hizott 1996 db., maglós 493 db., a budai vámokon 198 db., összesen: 6789 db., összes állomány 76,331 db. Elhajtott a felvidékre 35 db. Bécsbe 1634 db., Csehországba 585 db., Bodenbachon át 2736 db., Galanta-Zsolna-Halbstadton át 511 db., budapesti fogyasztás 2379 db., kültelki fogyasztás 300 db., a magyar államvasutakon 122 db., összesen 8302 db., marad állomány 68,029 db. A részvénytársaságokon maradt október 31-én 8193 db., elhajtott 320 db. Marad állomány 7873 db. és pedig 2618 db. szerbiai, 5255 db. romániai. Az egészségügyi szemlén január 1-től maig 953 db. vonatott el a fogyasztástól és fordítottott technikai czélokra.

Bécsi vásár: November 4-én. Felhajtott 8326 db. sertés, ezek között 4497 db. orosz-lengyel. A nagy felhajtás következtében az üzlet lanyha. árak csökkenők. Nehéz áru 39—40¹/₂ frt, közepáru 38—39 frt. Süldők és orosz-lengyel 32—38 frt 100 kilónként élősuly.

Drezdai vásár: November 3-án. A vásáron volt 618 db. vidéki és 285 db. magyar sertés; előbbieket 54 filléren, utóbbiak 50—51 filléren kelték ¹/₂ kilónként.

Bertini vásár: November 3-án. Felhajtott 10,964 db. sertés. Üzlet a nagy felhajtás következtében lanyha. Mecklenburgi 49 márkán, vidéki sertés 44—47 márkán, magyar sertés 43—45 márkán kelt.

Hajófuvardíjak külföldre.

(*Egan William és Társa jelentése a „Magyar Lloyd” részére.*)

Az *Elba* forgalomban a fuvardíjak ismét emelkedtek, mai fuvarjegyzéseink via Laube a helybeli vaspályától teljes koszirakományokban pr. 100 kilogramm német birodalmi márka értékben biztosítási illetékekkel együtt.

Hamburgba helyben (loco) gabona, örlemények és hüvelyek zsákokban feladva M. 3.32. Üritett gabona, lencse, maláta M. 3.35.

Hamburgba kikötőhöz szállítva a díjtételek 3 fillérrel magasabbak.

Hamburgba átmenetileg (transito) Éjszak-Franciaországba, Belgiumba, Hollandiába gabona, hüvelyek, és liszt zsákokban M. 3.15, üritett gabona, lencse és maláta M. 3.18

Szilva-fuvardíjak Hamburgba Seeschiffseite zsákokban M. 3.65⁵, hordóban M. 3.70⁵.

Magdeburgba a fuvardíj 5 fillérrel olcsóbb.

A *Rajna*n még mindig csekély a vizállás, mi egyelőre a szállítás elvállalását megakadályozza és a szállítási díjakról csak esetről-esetre adhatunk felvilágosítást.

Szilvaküldeményeket Budapestről hajóval Regensburgig és onnan rajnai állomásokra igen mérsékelt fuvardíjak mellett továbbíthatunk és bővebbi felvilágosítással levélben is szívesen szolgálunk díjmentesen.

Magánhajóforgalom.

— *Wolfinger és Reich a budapesti áru- és értéktőzsde hit. hajóügynökének jelentése a „Magyar Lloyd” részére.*

Daczára annak, hogy a hozatalok szaporodtak, mégis csak azt jelenthetjük, hogy az újabb kötések gyérülnek. Csak egyes járművek fogadtatnak fel és csakis fagy beállása által okozott esetleges teletés tekintetbe vételével. Közeli dunai állomásokról talán még néhány újabb szállítások eszközöltetnek, de felsőtisza és begacsatornamenti állomásokon aligha rakodnak többé. Szállítási díjtételek névleg a következők:

Budapestre Győrbe

Szentesről	46	56
Mindszentről	45	55
H.-M.-Vásárhelyről	44	54
Szegedről	42	52
T.-Kanizsáról	41	51
Zentáról	40	50
T.-Becséről	39	49
N.-Beckerekről	39	49
Pancsováról	39	49
Ujvidékről	32	42
Palánkáról	31	41
Vukováról	30	40
Dályáról	29	39
Mohácsról	23	33
Bajáról	22	32
Kalocsáról	20	30
Paksról	19	29
Dunaföldvállról	18	28
Adonyból	17	27

Szerkesztői üzenetek.

Buzgó olvasónak. Névtelen felszólalásokat nem vehetünk figyelembe. Különben is panaszának legilletékesebb helye a panasz-könyv.

A Szabadság t. szerkesztőségének Nagyváradon. Nagyon örvendünk, hogy *eredeti* cikkeinket oly figyelemre méltatják, hogy azokat egész terjedelemben átvesszik; de kérjük, hogy jövőre nevezze meg lapunkat forrás gyanánt. Így járnak el velünk szemben más tisztességes lapok is.

Legújabb vasuti díjmérséklések.

A z e n g e d m é n y n e k h e l y e v a n				Engedélyezett	Hivatalos	Megjelölése azon díjszabásnak, melyre az engedmény vonatkozik	A 100 kilogramonkinti hivatalos díjtételből való leengedés	Az engedmény keresztülvitelének módja	Megjelölése azon okmányoknak, melyek alapján a folyósítás eszközöltetik, és kitétele azon időpontnak, amikor ezen okmányok betérjesztendők:	Különös megjegyzések	
mely cikkeek szállításánál	a következő szállítási vonal számára		a következő különleges fel-tételek teljesítése mellett	és érvényes, mely időben	díjtétel 100 klgr-kint	Márka	kr.	Helyi díjszabás	Külömböző az árkelet szerint	Rovatolás útján	Különös megjegyzések
	honnan	hová									
Aszalt szilvák	Sziszek	Kufstein átmenet	Használt kocsiként legalább 10 tonna utáni szállítási díj fizetése mellett. Irányítás Marburg-Franzensfesten át. Küldemények közvetlen külföldre szóló szállítólevelekkel feladandók	—	2-75	204-6	Helyi díjszabás	Külömböző az árkelet szerint	Rovatolás útján	—	—
Száritott gyümölcs, aszalt szilvák és szilvaiz	Bécs (Matzleinsdorf)	Fiume	Az 1883 évi jun. hó 15-e óta érvényes kivételes díjszabás tekintetében megállapított általános és külön határozmányok betartása mellett. Használt 4-ke-rekű kocsik és szállítóleveleknél legalább 10 tonna feladása, vagy ezen súly utáni szállítási díj fizetése mellett	1884 évi november hó végeig	108	128-5	A Bécs egyrészt és Triest és Fiume között másrészt 1883 évi jun. hó 15. óta érvényes kivételes díjszabás	20-5	—	Ártérítés útján	—
											A szerződő czégre mint feladóra szóló 1885. évi márczius hó 1-ig felterjesztendő eredeti feladási vevények mellett.

Legujabb vasuti dijmérséklések.

mely czikkek szállításánál		A z e n g e d m é n y n e k h e l y e v a n				Engedélyezett	Hivatalos	Megtétele azokon dijszabások, melyre az engedmény vonatkozik	A 100 kilogrammonkénti hivatalos díjtételeiből való leengedés	Az engedmény keresztülvitelének módja	Megtétele azokon okmányoknak, melyek alapján a folyósítás eszközöltetik, és kitétele azon időpontnak, a mikorra ezen okmányok beterjesztendők:	Külföldi megjegyzések
		honnan	hová	a következő szállítási vonal számára	a következő különleges feltételek teljesítése mellett							
Árpa-alj	Triest	Budapest d. v. és Kelenföld	—	—	—	75	164.1	Az osztr.-magy. kikötőkkel és Cormons átnemelttel való közvetlen forgalomban 1883. évi június hó 15-ke óta érvényes dijszabás	89.1	Vissztérítés utján	A szerződő czégre, mint feladóra, szülő eredeti feladási vevények melyekhez a triesti, illetve fiumei állom. főnök által aláírt elismervény csatolandó, mely által bizonyítottatik, hogy a küldemények az évben magy. állom. Triest illetve Fiuméba érkezett árpa-szállítmányok aljából állanak, és mely okmányok legkésőbb 2 hónappal a kedvezményi időtartam lejártá után beterjesztendők	
	Triest és Fiume	Szombathely	—	—	—	75	133.4		kezelési díjat adót bezárolag	58.4		—
Repeze	Salgó-Tarján Halmi Kisvárdai Liszka- Tolesva Mikola Szatmár	Berlin	—	—	—	3.88 5.25 4.85	3.98 5.25 4.85	A keletnémet-magyar vasuti társaság II. rész 1884. évi január hó 1-től érvényes 2-ik dijszabási füzeté, illetőleg annak legközelebbi életheleptendő III. dijszabási pótléka	10 21 8	A legkésőbbben 1885. márczius hó végeig benyújtandó eredeti feladási vevények alapján	*) A legközelebb megjelenő III. dijszabási pótlék alapján továbbított küldeményeknél a szatmár-berlini viszonylat eredménye 38 fillért teendő	
	—	—	—	—	—	4.49 4.99 4.93	4.60 5.29 5.34		11 30 41 *)			
Mindenemű örlemény, mint: liszt, gabona-dara, árpa-dara, derce, kása-dara	a) Budapest-dunaparti teherpálya-udvar	Kis-Márton-Százvám	—	—	—	a) 74.0	91.2	A magyar vasuti költék I. füzetének 1884. október 1-től érvényes II. pótléka s a győr sopron-ebenfurti vasut helyi dijszabása	—	Rovatolás utján	Ad b) a dijkedvezményt igénybe vevő fél, mint feladó nevére szülő eredeti feladási vevények, melyek legkésőbb 1885. márczius 31-ig előterjesztendők	
	b) Budapest-Kelenföld (Budán feladott szállítmányokra nézve)					Kocsi- és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg. után esedékes szállítási díjnak fizetése s a küldeményeknek Tata-Győrön át való irányítása	b) 69.9					85.7

Nyilttér.*)

9. Az orvosok mikép vélekednek **Brandt R. gyógyszerész svájci labdacさいról.** *Humitsch Gyula kerületi orvos Millstádtban* (Karinthia) ezt írja: «Kérek még három dobozzal a svájci labdacokból, melyekkel már is nagy sikert értem el.» — *Boschitz Antal kerületi orvos Winklernben* (Felső-Karinthia) így ír: «A küldött svájci labdacokat makacs székrekedésnél a legjobb eredménnyel használtam.» — *Dr. Gaisberger János gyakorló orvos Günskrchenben* (Wels mellett) ezt írja: «Sziveskedjék még 10 doboz svájci labdacot küldeni, a labdacok hatása kitünő.» — **Brandt R. gyógyszerész svájci labdacさい a magyarországi gyógyszerertárakban, egy dobozzal 70 krért kaphatók.**
Főraktár: Magyarország számára Török Jozsef gyógyszerertárában Budapesten király-utca 12.

*) Az e rovatban közlöttékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Deutsch F. Kárloy

férfi-szabó

Budapesten, Gizella-tér 2. sz. I. em.

ajánlja nagy választéku különlegességeit **angol**
és **francia** divatkelmékben.

Legujabb amerikai találmány!

Minden háztartásban **nélkülözhetlen!!**

Woodward amerikai gyáros szabadalmazott Universal-gépével 5 perc alatt 12 db kés vagy olló megélesíthető kevés fáradsággal, azonkívül használható szardinaszelenczék felbontására, papirosvágásra, van dugasz és srófhuzója, kis kalapácsa.

Üvegeseknek különösen ajánlható, a mennyiben főlöszlegessé teszi és tökéletesen pótolja az üvegvágásra használt drága gyémántot és üvegvágó eszköz, mely a legvastagabb üveget könnyü módon vágja, kis kalapácsal és kittelő késsel együtt van.

Mindez egy darabban, csinos alakban van előállítva.

Ezen kis gép 1 frt 20 krért bérmentes beküldéssel, (postautalványon) megrendelhető kizárólag **Balla I.-nél** Budapesten, belső Dob-utca 20.

NAGY

gazdasági marhavásár Pozsonyban.

Pozsony szabad királyi városa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy itt **folyó évi november hó 12-én, szerdán,** a hizlalásra vagy az igavonásra alkalmas minden fajú szarvasmarhából álló első vásár fog megtartatni

Az itteni marhavásár-társulatnak számos szállítási ügynökkel és ily marha tulajdonosival létrejött egyezménye alapján német és magyar ökröknek tekintélyes felhajtása előre látható, Azonkívül minden fajú fejőstehén és tenyészmarha is fel fog hajtatni és a vevők a csekély rakodási költségen kívül egyéb terhet nem viselnek, a rakodás azonnal a vétel után a vásáron lévő pályaudvaron eszközölhető és különösen fölemlítendő, hogy Pozsony majd minden irányban közvetlen pályáösszeköttetéssel bír, és hogy az osztrák-magyar és minden magyarországi vasutnak Pozsonyból való olcsó kocsirakomány-díjszabásai kiválóan előnyösek. Folyó év december havától kezdve ezentul **minden hónap első szerdáján,** illetőleg ha ezen napra ünnep esnék, a következő köznapon ily vásár fog itt tartatni.

Venni szándékozók, főleg czukor- és szeszgyárak, uraságok és jószágbérlők ennek folytán ezen vásárnak minden hónapban leendő rendes látogatására ezennel meghivatnak.

A polgármester.

NAGY PÉNZ-SORSOLÁS.

500,000 márka

mint legnagyobb nyereményt, nyújtja a legegyszerűbb esetben Hamburg állam által garantizált pénz-sorsolása, illetve:

1	dijnyer. á márka	300000
1	nyerem. á márka	200000
2	nyerem. á márka	100000
1	nyerem. á márka	90000
1	nyerem. á márka	80000
2	nyerem. á márka	70000
1	nyerem. á márka	60000
2	nyerem. á márka	50000
1	nyerem. á márka	30000
5	nyerem. á márka	20000
3	nyerem. á márka	15000
26	nyerem. á márka	10000
56	nyerem. á márka	5000
106	nyerem. á márka	3000
253	nyerem. á márka	2000
6	nyerem. á márka	1500
515	nyerem. á márka	1000
1036	nyerem. á márka	500
29020	nyerem. á márka	145
19463	nyerem. á márka	200, 150,
		124, 100, 94, 67, 40, 20.

összesen 50,500 nyeremény és ezenkívül még egy díjnyeremény hét osztályban öt hónap alatt kisorsoltatik.

Ezen legújabb, nagy, Hamburg állam magas kormánya által engedélyezett és az összes államvagyonnal garantizált pénz-sorsolás 100.000 sorsjegyet tartalmaz, melyekből 50.500 sorsjegy, tehát több mint a fele az ide oldalt jegyzett nyereményekkel hét osztályban folytatólagosan sorsolás alá kerülnek. A sorsolás alá bocsátott összes vagyon

9.290,100 márka.

E nagy pénz-sorsoláshoz kisorsolandó nyeremények dús tartalma, valamint a pontos nyeremény kifizetés iránti lehető legnagyobb ranczia a sorsolásnak mindenütt a legnagyobb kedveltséget biztosítja. E sorsolás a terv határozmányai szerint külön e czélra kinevezett vezérigazgatóság által vezéreltetik és az egész vállalat az állam által ellenőriztetik.

E pénz-sorsolásnak lényeges előnye abból áll, hogy az összes 50.500 nyeremény már néhány hónap alatt és pedig az egész hét osztály biztosan kisorsoltatik.

Az első osztály főnyereménye 50.000 márka, emelkedik a második osztályban 60.000 márkára, a harmadik 70.000, a negyedik 80.000, az ötödik 90.000, a hatodik 100.000, a hetedik esetleg 550.000, de mindenesetre 300.000, 200.000 márka stb. stb.

Ezen pénz-sorsolás eredeti sorsjegyeinek eladására az alóli két kereskedelmi cég lett megbízva s kéretnek mindazok, kik az eredeti sorsjegyek megvásárlásánál résztvenni szándékoznak, hogy megrendeléseiket közvetlenül e cégekhez küldjék.

A tisztelt megrendelők kéretnek, hogy a megfelelő összegeket osztr. magy. papírpénzben vagy levélbélyegekből küldjék. A pénzt postautalvánnyal is lehet küldeni vagy kívánatra postautánvétellel is küldeni nek sorsjegyek.

Az első osztályu nyereményhúzáshoz:

1 egész eredeti sorsjegy csak	3.50	forint osztr. ért.
1 fél	1.75	forint osztr. ért.
1 negyed	90	krajczár osztr. ért.

Mindenki az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegyet kap és egyuttal a hivatalos sorsolási tervet, melyből minden bővebb nyereményhúzás, a húzás napja és a különböző osztályok betétei megtudhatók, a húzás után a megrendelő a hivatalos, az állam czimerével ellátott nyeremény-lajstromot kapja, mely pontosan a nyereményeket, illetőleg a kihúzott számokat tartalmazza.

A nyeremények kifizetése tervszerűen és pontosan államgaranciával történik. Ha netalán a megrendelő nem volna megelégedve a sorsolási tervvel, akkor készséggel visszavesszük a sorsjegyeket húzás előtt és visszafizetjük az összeget, kívánatra előre is beküldjük ingyen a sorsolási tervet betekintés végett.

Miután ezen új nyereményhúzáshoz számos megrendelést várhatunk és hogy ezek pontosan teljesíthetők legyenek, kérjük a megrendeléseket lehető legkorábban, mindenesetre azonban

1884. november 15-ke

előtt, az alóli fősorsolási irodák egyikéhez közvetlenül beküldeni.

M. Stein | Valentin & Co.

Steinweg 5
Hamburg.

Königstrasse 36—38
Hamburg.

Mindenki nálunk abban az előnyben részesül, hogy a sorsjegyeket közvetlenül és minden közvetítő mellőzésével vásárolhatja, ennél fogva nemcsak a hivatalos nyeremény-lajstromot kapja a lehető legrövidebb idő alatt felszólítás nélkül, hanem az eredeti sorsjegyeket és a tervszerűen megállapított árban minden fölülfizetés nélkül.